

Rosnący skup przy utrzymanej cenie

Wypowiedź Waldemara Brosia – prezesa Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich, z dnia 9 listopada br.

– Już od kilku miesięcy szacujemy i nadal podtrzymujemy, że obecny rok zakończy się skupem mleka na poziomie pomiędzy 12 mld 50 mln a 12 mld 100 mln litrów. Jest to kolejny rekordowy rok pod tym względem, a od wstąpienia do UE, czyli od roku 2004, skup mleka w naszym kraju systematycznie rośnie. Przypomnę, że w 1989 roku skupowaliśmy 11,5 mld l mleka, czyli dopiero 2 lata temu ten poziom został znów przekroczony.

Polskie mleczarstwo będzie mieć nieco niższe przychody w 2020 roku niż w roku poprzednim, ale mimo to, cena płacona rolnikom powinna być na poziomie 2019 roku, czyli ok. 1,35 zł netto. Przychody rolników ze sprzedaży mleka w skali kraju będą wyższe w stosunku do roku poprzedniego o co najmniej 200 mln zł, co wynika nie z lepszej ceny, a ze wzrostu produkcji i skupu mleka.

Utrzymanie średniej ceny w skupie nie było łatwe wobec problemów, jakie napotkaliśmy w roku bieżącym z pandemią koronawirusa na czele i spadkami cen artykułów mleczarskich na giełdach światowych. Było to możliwe głównie ze względu na spółdzielczy charakter sektora mleczarskiego. Podmioty prywatne działające na polskim rynku również należy ocenić pozytywnie.

Wzrost skupu mleka oznacza wzrost produkcji w zakładach mleczarskich. Największą dynamikę odnotowaliśmy w przypadku masła i najprawdopodobniej wyprodukujemy go aż o 12% więcej niż w roku poprzednim. Wysoka dynamika produkcji dotyczy również mleka płynnego tj. ponad 6%. Ponad 2% więcej twarogów zjedzie z linii produkcyjnych w stosunku do roku 2019, prawdopodobnie granica 500 tys. ton jeszcze nie zostanie przekroczona, ale niewiele do niej zabraknie. Nieco mniej w stosunku do roku poprzedniego wyprodukujemy serów dojrzewających, a także mleka w proszku i śmietany.

Obecny rok jest dość trudny pod względem cen zbytu produktów mleczarskich, zwłaszcza jeśli chodzi o czołowe produkty, jakimi są mleko w proszku i masło. Ich ceny w porównaniu do roku ubiegłego ciągle są ok. 1 zł niższe na każdym sprzedanym kilogramie, zatem

w niektórych porach roku nawet nie pokrywają kosztów produkcji. W jednym z rolniczych czasopism przeczytałem wypowiedź pewnego eksperta dotyczącą sytuacji na rynku mleka. Zdziwiło mnie stwierdzenie, że sytuacja jest niezła ze względu na duży popyt na mleko w proszku. Z reguły duży popyt

Waldemar Brosi

idzie w parze z rosnącą ceną, a to w przypadku mleka w proszku nie ma miejsca. Na rynku krajowym, jak już wspominałem, te ceny cały czas są niższe niż w roku poprzednim, ale również na ostatniej nowozelandzkiej giełdzie proszek mleczny odnotował zdecydowany spadek cen, zwłaszcza w formie odtuszczonej, gdzie ceny spadły o 4,4%, zaś spadek cen pełnego mleka w proszku wyniósł 2%.

Dużym optymizmem nie napawa również eksport w obecnym roku, pomimo że pod względem ilościowym jest nieco wyższy, bo o ok. 1% niż w roku poprzednim. Jednak już przychody z tego eksportu są niższe w stosunku do 2019 roku. Zatem nie będzie to tak rewelacyjny eksport jak w latach poprzednich, a zwłaszcza w 2017 roku. Ciągłe jako naród spożywamy zbyt mało mleka i jego przetworów, dlatego, aby nasz sektor mógł się rozwijać, niezbędny jest eksport, będący uzupełnieniem rynku krajowego. W tym roku w stosunku do roku poprzedniego wzrósł eksport: serwatki o 13%, masła o 3,4% oraz niezagęszczonego mleka i śmietany o 1,2%. Z kolei spadł eksport: maślanek, mleka zsiadłego, śmietany kwaśnej i jogurtów o 4,8%, zagęszczonego mleka i śmietany o 4,1%, zaś serów i twarogów o 1,1%. Zdecydowanie zmalał import produktów mleczarskich

do naszego kraju, dotyczy to przede wszystkim mleka, galanterii i serów.

Ukraina zamierza wszcząć postępowanie wobec UE, a tym samym i Polski, w celu ograniczenia importu artykułów mleczarskich z UE na ich rynek wewnętrzny, dlatego powiadomiliśmy o tej sprawie ministra rolnictwa Grzegorza Pułę. Ten sygnał w ministerstwie potraktowano bardzo poważnie. Dostaliśmy odpowiedź, z której wynika jednoznacznie, że zgłoszono ten problem na posiedzeniu Komisji Europejskiej, a minister zobowiązał się do monitorowania tej sytuacji i podjęcia ewentualnych kroków przeciwdziałających. Jeśli Ukraina wprowadzi sankcje, to prawdopodobnie zostaną ustalone kontyngenty ograniczające eksport z UE na Ukrainę, a produkty pozakontyngentowe zostaną obłożone kilkukrotnie większymi cłami niż jest to obecnie.

Jako KZSM od samego początku jednoznacznie sprzeciwiamy się ustawie wprowadzającej zakaz uboju rytualnego. Wystosowaliśmy pismo do prezydenta Andrzeja Dudy, aby nie podpisywał tej ustawy. Ponadto wraz z innymi organizacjami wystosowaliśmy w tej sprawie pismo do marszałków sejmu i senatu, Prezydenta RP i premiera, wyrażające protest przeciwko tej ustawie. Mam nadzieję, że ta ustawa nie wejdzie w życie, ponieważ byłoby to ze stratą nie tylko dla producentów żywca wołowego i drobiu, ale również i sektora mleczarskiego, zbożowego, a także firm produkujących na potrzeby rolników.

Podsumowaliśmy szesnastą edycję konkursu „Mleczne mistrzostwa Polski”. Nagrody z tego tytułu zawsze wręczaliśmy przy okazji targów mleczarskich „Mleko-Expo”. Niestety w tym roku targi zostały odwołane z powodu epidemii koronawirusa. Jeśli tylko rząd pozwoli na zgromadzenia chociażby do 50 osób, to jak najszybciej zorganizujemy spotkanie z laureatami konkursu. Może uda się to przeprowadzić jeszcze w pierwszym kwartale przyszłego roku. Będzie to okazja do podsumowania 2020 roku oraz spotkania rolników z ministrem rolnictwa, którego zamierzamy zaprosić na to spotkanie.

Targi „Mleko-Expo 2020” miały odbyć się w dniach 18–20 listopada. Wierzę, że w przyszłym roku targi odbędą się już bez przeszkód. Będzie to jubileuszowa 30. edycja tych największych targów branżowych,

które jako KZSM organizujemy od roku 1992. Udział w nich biorą nie tylko spółdzielnie mleczarskie, ale także firmy współpracujące z przemysłem mleczarskim oraz wydawnictwa branżowe. Tradycyjnie targi odbywają się w listopadzie danego roku w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Towarzyszą im imprezy, takie jak: „Pokaz dekorowania potraw z mleka i jego przetworów” oraz „Mleczna strefa zdrowia i urody”, a także konkursy na: „Najwyższą, wysoką i wyróżniającą jakość produktów mleczarskich”, „Super produkt” i „Najładniejsze stoisko”. Podczas targów ogłaszane są wyniki rankingu najlepszych spółdzielni mleczarskich i największych eksporterów.

KZSM jest największą organizacją spółdzielczą działającą na rzecz branży mleczarskiej. Członkowie KZSM skupują ok. 60% mleka w Polsce.

Od maja do końca września KZSM przeprowadził kampanię edukacyjną pod nazwą „Mleko na zdrowie!”. Celem kampanii było szerzenie wiedzy na temat jakości produktów mlecznych, ich wpływu na zdrowie, hodowli bydła mlecznego oraz produkcji mleka i jego przetworów. Zadanie obejmowało również promowanie walorów smakowych i wizualnych posiłków przygotowywanych z mleka i jego przetworów w celu podniesienia spożycia produktów mleczarskich. Kampanię realizowano w formie programów telewizyjnych emitowanych na antenach TVP1, TVP2 oraz TVP Info. Ponadto kampania miała silną promocję w popularnych mediach społecznościowych tj. Facebook, Instagram i YouTube. Kampania ta była sfinansowana z Funduszu Promocji Mleka, podobnie jak produkcja i emisja na antenach regionalnych TVP filmu „Wybieram Produkty Mleczarskie”. KZSM był również współorganizatorem akcji „Jedźmy sery”, mającej na celu promowanie walorów smakowych i odżywczych serów pleśniowych.

Na koniec chcę dodać, że Parlament Europejski zagłosował za przyjęciem zmian, według których należy rozszerzyć ochronę nazw przetworów mlecznych. Nie będzie zatem można stosować określeń takich jak np. „w stylu” czy „typu” w połączeniu z nazwami mleczarskimi przy nazywaniu produktów niemlecznych.

Andrzej Rutkowski